

Selmezbányai Híradó.

SELMECZ-BÉLÁBANYA SZ. K. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felolós szerkesztő és kiadó:

VÖRÖS FERENCZ.

Laptulajdonos:

JOERGES AGOST özv. és Fia

A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatalra ezimendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett 100 szónál 50 krral több.

Magánhirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

Nyílt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

== Kéziratok nem adóznak vissza. ==

Hivatalos rész.

Hirdetmény a népfelkelés jelentkezéséről.

Az 1893. évi XXXVII. törvényczikk alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képezettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva, f. évi október-hó 9. 10-én Selmezbányán az óvári tornateremben személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak és pedig a következők sorrendben:

Folyó évi október-hó 9-én reggel 8 órától kezdve az 1853—1857. évbéli születésűek, folyó évi október-hó 10-én reggel 8 órától kezdve az 1858—1876. évbéli születésűek.

Az írásbeli jelentkezéshez a rendőrkapitányi hivatalban ingyen „Jelentkezőlap” kapható, melynek kitöltésére és egyébb kezelésére névze a rendőrkapitányi hivatal és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást.

A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végeleposztó levél, kilépti bizonyítvány, ajánlati lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig eszalando.

Az itt tartozkodo (de Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni mint a magyar honosok.

A jelenkezés igazolatlan elmulasztása 2—5 egész 100 ftig terjedhető pénzbeli büntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetettetik.

Selmezbányán, 1895. évi szeptember-hó 3-án.

Krausz Kálmán
rendőrfőkapitány.

Hirdetmény.

Selmezbélabánya sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a bérczekelt működési tervszel szerint a f. évi ellen-

TÁRCZA.

Rab vagyok én

Rab vagyok én, rabja lettem
A szemédnek,
Annak a szép, virító két
Nefeletnek, —
S bármily szelid szép szemédnek
A világa;
Hej de mégis olyan nehéz
A rabsága.

Pedig soha nem vételtem
A szemédnek,
És szívemet vele mégis
Rabba tetted,
S nem is olyan „hat órai”
„Kurta vasba”
Örökösen „egyesben” az
Istenátda.

S hogy megjártam rabságával
Szép szemédnek,
Utoljára magamat is
Rabba tetted;
Érted lettem én cízitáva
A rapportra;
— S benne vagyok a „kaszárnya
Árístombá”.

örzési szemle a közös hadseregbeli legénységre névze október-hó 16-án, a honvédségi szemle pedig október-hó 29-én mindig reggeli 8 órától kezdve az ó-vár tornateremben megtartatni fog.

Miről az érdekeltek azon hozzáadással értesítettek, miszerint a fentjelzett napokon katonai-cseltel honvédigazolványakkal ellátva pontosan megjeljenek.

Selmezbányán, 1885. szeptember 17.

Krausz Kálmán
rendőrfőkapitány.

Levéltárunkról.

Amely év után ismét szönyegre került városunk törvényhatósági bizottságának közgyűlésén a városi levéltár ügye, s hisszük, hogy ezuttal érdemleges intézkedések fogják követni e tárgyalást, nem úgy mint eddig.

Hát hogyan volt eddig?

Ugy, hogy helyi régészeink, kutatóink, a helyi hírlapban fel-felszóltak, vagy személyesen is járva törvényhatóságunk fejénél sürgették az annyira elhanyagolt, a szószeres értelmében elfeledett levéltár rendezését, mire aztán egy kis ígéret, sőt egy izben közgyűlési tárgyalás is következett, de minden érdemleges intézkedés nélkül. A határozat meg volt hozva, hogy a levéltár rendeztessék, s 300 forint meg is szavazva; de 60—70 ftig lett kifizetve, a többi visszatartatott, — s a mi rendezés történt, azt egyesek díjtalanul, csupán ügyszeretből végeztek.

Pedig ha akkoriban a 70-es évek utolsó két évében s a 80-as évek elején csak valamelyes érdeklést tapasztaltak volna ez egyesek, levéltárunk rendezése nagy lendületet nyert volna, mert az akart, az ügyszeretet meg volt kutatóinkban.

Mily bámulatos kitartással kutatták akkoriban Szitnyai József, Breznik János, Péch Antal helyi régészeink a multra vonatkozó adatokat, segítségükre lévén mindenben egy a városihoz, mint az óvári levéltárban Vörös Ferencz aljegyző.

A munka kitünően volt felosztva, Szitnyai József mostani polgármesterünk az általános történetre vonatkozó aktákat tanulmányozta s e mellett az ipari viszonyokra vonatkozókat is gyűjtötte, — az áttanulmányozott akták megjelölésével.

Péch Antal miniszteri tanácsos a bányászati történetéhez gyűjtött adatokat a Copirbuchok átnevezése s a régi számadási könyvek tanulmányozásával.

Breznik János igazgató tanár az iskolai viszonyokat tevé tanulmánya tárgyává, az ezeket felderítő okmányokat kutatta.

Divald Adolf számtanácsos a pénzverés adatait gyűjtötte.

Míg tudósaink a fiókok tartalmát kutatták, addig Vörös Ferencz aljegyző a garmadában heverő iratok közt utat csinált, hogy ne kelljen rajtuk jární s levelelként, papírszelelként szedegette fel a földről azokat s osztályozta fiókokba, de csak századok szerint, — mely munkája három éven át tartott, a nyári hónapokon esfi 8—9 óráig is rendezgetve az átható százados por között.

Az érdeklődés fölkeltésére kívánt szolgálni annak a sok érdekes ezikknek a közlése, mely e kutatások eredményeként 1882—83—84-ben a Selmezbányai Híradóban megjelent.

Már-már himni merészeltük, hogy levéltárunk rendezésének ügyét a közgyűlés is ma-

A Szaharáról.

— Természettudományi Közlöny. —

Mikor a francziák hosszas küzdelmek után lábukat Algériában szilárdan megvetették és az ország betelepítéséhez hozzáfogtak, a lakosság panaszkodva emlegette hazájának véghetlen pusztaságát: „E homok alá ugyan el van temetve a tenger, de mi nem férhetünk hozzá.” A talajmélvadásokban és a hosszúra nyuló völgyekben, melyek az esős időszakban újra kiszáradnak és általában a mélyebb fekvésű völgyekben, a hol vizet bőven adó kutakat lehetett ásni, virágzó oázisok támadnak s az örökké kék és alatt és a fagyponig soha sem süllyedő hőmérséklet alatt a pálmák bő termést hoznak. Baj azonban, hogy ehhez a földalatti vízhez nem lehet mindenütt hozzáférni, mert a mély kutakat, melyeket a régiek időben ástak e laza talajban, a beomlás veszélye fenyegeti és így tehát itt az életre névze annyira beesés víz miatt való aggodalom egyre tart.

Hogy a földalatti víz milyen nagy mértékben megvan, arra névze a lakosságnak egy rendkívüli szembeöltő bizonyítékát adják az u. n. ritánok, a melyekben az elő pálmatorzsok a tenyészetökhöz szükséges nedvességet maguk szívják föl a mélysegből. E ritánok nem egyebek, mint mesterségesen kiállított tág és mély akná, a melyekben Suiföldön a datolyapálmát termesztik és lehetővé teszik, hogy e pálmák az arabs szólas szerint, „lábaikkal vízben álljanak és koronáikat a Nap tüzeben ringassák”. Az utasra névze, ki ezen a tájékon megfordul, nincsen csodálatraméltóbb, mint

S milyen füreza, hogy szemédet

Bár nem látom, —

— Szívem annál keservesebb

A rabságon;

— Hogyne, mikor eszembe jut

Szeméd fénye:

Élitélem a szívemet

„Két óra kikötéste”.

Szilassy Iván.

Ősz előtt.

Van már, van már a mezőnek

Egy két hervadt virága . . .

A lehulló hervado ész

Beköszönt nem sokára! . . .

A hervado virágokat

Megsajnáltam azelőtt . . .

Többé nem úgy! hej! örömmel

Várom én már most az ősz! . . .

Ha lehervad mind a mező,

Akkor is lesz virágom . . .

Akkor is meg lesz a kedvem!

Veled, édes feleségem,

Az ősz vígan bevárom! . . .

Láng József

gaéva teszi, anyvival is inkább hittük ezt, mivel a Kerpely Antal miniszeri tanácsos elnöklése alatt oly szép kilátások között megindult mozgalma a monografia ügyének általános helyesléssel találkozott városunkban.

Amde mégis csalódnunk kellett. A levéltár állapota nem javult s a tervezett monografiának csak a bányászati (ez is csak egy-két századra terjedőleg), s iskolai részét jelenhetett meg, mindkettő a városi törvényhatóság anyagi támogatása nélkül.

Az általános történelmi rész kéziratban maradt, befejezetlenül. Pedig, hogy mily gazdag e kézirat, mutatja az, hogy fővárosi régészeknél közül már többen használták fel munkáikhoz forrásul s mindemellett nem apasztották ki e gazdag forrást. E kézirat Szitnyai polgármesterünk több évi bántalmas munkásságának az eredménye s mintegy 300 terjedelmes ívet tesz.

Sokat irhatnánk még a levéltár ügyéről, mint a hogy már évek előtt; de ezuttal csak ennyit, s ezt is azon félreértések, azon téves nézetek csozlatára végezt, melyek az utóbbi közgyűlés óta közönségünk körében elterjedtek.

Az előadottakból bárki is meggyőződhet arról hogy a mulasztás vádjá sem polgármesterünket, sem levéltárnokunkat nem terhelheti.

Különfelek.

— **József főherczeg köszönete.** A László kir. herczeg gyászos elhunytja alkalmából városunk közönsége részvétlirátára József főherczeg a következő köszönő iratot intézte városunk közönségéhez:

Selmecz-Bélabánya sz. k. bányaváros közönségének. Az Istenben boldogul, feledhetlen László fiam elhunytja alkalmából hozzáink intézett fájdalom részvétlirátá mélyen megindította atyái szívemet. Sajgó kebellem, de megadással olvastam a meleg érzéstől áthatott sorokat; megadással, melyet az Isteni gondviselés máshatlan végzésébe való belényugvás szent kötelessége reánk parancsol; megadással, mert fejet hajtva az ur akarata előtt az örök világosság országában való majdani viszontlátás tart fenn minket mely bánatunkban.

Nemi enyhítő irt találunk melyen süjtött szívünkre annak vizsgálati tudatában, hogy sokan vannak a tisztelt közönség is azok közé sorakozik, kik velünk gyászolják korán elhunyt fiamat, hajlott korom egyik reményét, kik ezen gyászt oly meleg szavakban tolmácsolják.

Fogadják kegyeletes érzetöknek ezen megnyilatkozásért legbensőbb halás köszönetünknek öszinte kijelentését.

Kelt Alesuthon, 1895 szeptember 17-én.
József f. h. s. k.
A f. havi közgyűlésünkben felolvasott em nagybecsű levelet közgyűlésünk hadoló tisztelettel fogadta s azt a részvétlirattal együtt a jegyzőkönyvébe iktattatta.

eme ritánok és a maga nemében sajátos gondozásuk. Az ember napokon át járhat kellet-e homokiváratagon a nélkül, hogy egy zöld levelet is látna, a ime, a sárga homokból egyszerre úde zöld és kerek foltok látszanak ki, melyeknek gyejje a helyett, hogy fűből volna, pálmásudarakból áll, melyek épen csak a homok fölé emelkednek.

Ha az akna fenekén túl még 1—2 méterrel mélyebbre ásunk, ott már állandó vizre akadhatunk, a melybe a pálmák gyökereiket mélyesztik. „Schol sem látnunk olyan magas palmarörzöket, írja naplójában Escher von der Lüth, mint ezekben a ritánokban; akadnak törzsek, melyek tele vannak aranyzínű vagy barna gyümölcsesek. Ezeket a ritánokat mind mestersegéssén ássák; a kiássott homokból gátat emelnek, melyet, hogy szilárdabb legyen, kristályos gipszdarabokkal raknak meg. Jokarban való tartása szintelen gondozást és munkát kíván, mert a szél folyatosan tova hordja a homokot, melyet újra fel kell töltögetni.*)

Midőn tehát a francia mernökök az algéria Szaharan ezen földalatti vízkészletéről meggyőződtek könnyű dolguk volt, hogy a völgy alján, hol a víznyomás viszonyai kedvezőek voltak, a vizet artzi-kutak segítségével a felszínre hozták és bizonyos, hogy a népnek a francia közüzem iránti rokonszenvésemmi sem nyerte meg nagyobb mértékben, mint a földalatti víznek esőveszkutak segítségével való feltárasa, mi Afrikában eladdig ismeretlen volt. E kutforrásokkal legtöbbit nyert a Biskrátkól délfele fekvő, ugynevezett „alacsony algériai Szahara”, mert itt a számos artzi-kut lehetővé tette, hogy e vidék nagy része művelés alá került. Az

— **Pécs Antal emléke.** Városi törvényhatóságunk utóbbi közgyűlésében elnököl főispánunk emelkedett hangú jellemzésben emlékezik meg Pécs Antal nyugalmazott m. kir. bányagazgatójának. Selmecz-Bélabánya sz. k. városi diszpolgárának s törvényh. bizottsága tagjának a tudomás yns iradalom kiváló művelőjének, a közélet egyik elsőrendű harcosának, a hazája iránti páratlan lelkesedésű honpolgárának és a város önzetlen tevékenységű polgárának f. év és hó 18-án d. e. 11 órakor bekövetkezett elhunytáról, s jelezvén azt, miszerint intézkedés tétellett a városi tanács részéről, hogy a törvényhatóság közönsége nevében gyászjelentés nyomatassék, indítványozza, hogy a gyászoló családdhoz részvétlirát intéztessek; mire a törvényhatósági bizottság Pécs Antal elhunytja alkalmából érzett mély fájdalomnak jegyzőkönyvének kifejezést adni rendel; tudomásul veszi a tett azon intézkedést, hogy a törvényhatóság nevében gyászjelentés nyomatattolt s küldetett szét és elrendeli hogy e gyászjelentés alkalmából a törvényhatóság közönsége nevében részvétlirát intéztessek a gyászoló családdhoz.

— **Diszpolgári oklevél átadása.** Régi mulasztást van hivatalba pótolni az a küldöttség, mely e het végén okt. első napjaiban M.-Szigetre rándult, hogy báró Roszner Ervin velt főispánunknak, s városunk diszpolgárának a diszpolgári oklevelet átnyújtsa. A diszpolgár már régen kész, de annak átnyújtása mostani polgármesterünkre maradt. A küldöttségben Szitnyai József polgármesterünkön kívül, Krausz Kalman rendőrfőkapitány, Heinecz Hugo ügyész, Wankovits Lajos tb. tanácsnok Nyitray László tb. tanácsnok, Dr. Kapp Jakab tb. t. főorvos, Krausz Vilmos György tb. árvászeki elnök vesz részt.

— **Megüresedett tanítói állások.** A belvárosban az alsó utcai evang. iskola tanítója Holly József Rozsahegyre választatván meg tanítóul, Ballon István steffultói tanító meg Bélabányára rendőrbiztosul, városunkban egyszerre két tanítói állás üresedett meg. Mindkét távozó tanítónak jó tanerőt veszt városunk tanügye. Buzgó szakjukat szerető és értő tanítók mindketten. Kivánjuk, hogy ezen erényüket új állásukban is gyakorolják; ott is a hazának tesznek szolgálatot.

— **Sietnek a szerelmesek.** A hazasodni siető szerelmes párok száma nemesak múltat, de nálunk Selmeczen is feltűnően nagybodított e hóban. Sőt egy kissé értebb velőgeny, a ki már az 50-es felé érik, mikor azon vette magát észre, hogy október elseje előtt már nincs három vasárnap s így ő elkésett az eddig szokásban levő tisztán egyházi egybeköltésről, úgy segített a dolgon, hogy a háromszori hirdetés alól polgármesterünknel fölmentetni kérte magát. Kivánsága teljesült s ma már boldogon mondhatja el a holtmogimtan. A néptanul. sőt az általában mutakozó idegenkedés az újítástól nagyon természetes, mert egyszerűt nincs a most annyira fevilágosítva a bekövetkező újításokról, mint a hogy kellene, másrészt meg a kegyelet szálati fűzik őt az egyházi szokásokhoz, a mi csak tiszteletre méltó érnyen. Se kicsinylés, se guny ne létsze ezért a népt, mert a név conservatismusa sok jó talajdonságnak, szellemi és anyagi kincseknek volt a megőrzője, a multból a jelenbe átlpántalója. E ragaszkodással szemben nagyon szép a hivatása az új anyakönyvvezetőknek; a reform megis-

1856. évi május havában történt, hogy Desvaux tábornok a Tamerna oázison az első, 60 méter mély artzi-kutakat furatta. E kut. a nép legnagyobb meglepetésére, melynek régi főktől már évek előtt bedől, s e miatt a pálmáültvények már-már száradni és pusztulni kezdtek, perczenként 4000 liter vizet szolgáltatott Desor. „A Szahara és Atlasz környékéről” irt könyvében élénk színekkel rajzolja azokat a jeleneteket, a melyeket első artzi kut előidézett. „A benszülöttek nagy csapatokban tödultak elő és az áldott forrás elé borultak, a mely a föld sötét mélyéből fakadt. Az anyák gyermekeiket fűrésztölték benne és az öreg sejk, midőn látta azt a vizet, mely családjának és atyái oázisának újra elejét adott, nem fojthatta el megalatottságát; térdre borult, könybe lábadt szemekkel föléle emelk reszkető kezeit és haláimat mondott az égnek!”

Escher von der Lüth 1863-ban ez emillett oázistól északra fekvő Urama faluban szintén tanuja volt egy hasonló elragadtatásnak, a melyet akkor a Zickel százados furta kut előidézett. E kut több meternyre szökött a föld fölé és egy turbinát meg egy örlő malmot hajtott. Ez volt a Szaharan az első malom, mert a gabonát itt addig csak kézi erővel őrlték. Két sejk fogadta a jötevéjök kíséretében érkező utasokat, lováról leugrott és jobbjaikat szívókra téve, Zickel kezét megcsokolták.

A kut közeleiben csakhamar nagy ültvények támadtak tele fiatal pálmákkal, ősi barack- és fügefákkal valamint szőlővel. A jó karban velt kerek tanbizonyosságai a nép szorgalmának és buzgóságának.

meretése, megkedveltetése. Bánás módjukkal, ügyszereletükkel keltsenek tiszteletet az új intézmény iránt, elozlatva arról az utóbbi időben annyira felburjánzó téves nézeteket, s nagyon hasznos munkát látnak végezni. Tőlök függ, hogy a nép ép oly kegyelettel legyen a koronás óv mint a cingulus iránt.

— **Az egyesületek feletti felügyeleti jog gyakorolhatása** végezt elhatározta városi törvényhatósági bizottságunk utóbbi közgyűlése, hogy a helyben szokásos egyesületek évi közgyűléseinek jegyzőkönyvei hiteles másolatban a város tanácsával közöltesse, mely utóbbinak szigorúan köteleességévé teszi, úgy a jegyzőkönyvek mint egyéb panaszok szabályszerű tárgyalása alapján arról gondoskodni, hogy a netán észlelt visszaélések megszüntetessenek, esetleg a vizsgálat megejtessék s az eredmény a m. k. belügyminiszteriumnak a további megfelelő intézkedések megtétele végett bejelentessék.

— **Csendőrkirendeltséget Vihnyének.** Városunk törvényhatósági bizottságának utóbbi közgyűlése kijelentvén azt, hogy Vihnyo-Peszternyében egy csendőrkirendeltség felállítását úgy a közbiztonság, mint és különösen a nagyszamu fürdővendég biztonsága érdekében már a nevezett község jelentékeny számú lakossága tekintetéből is felette szükségesnek tartja, elrendeli, hogy annak engedélyezése külön felirattal kérelmeztesse a m. k. belügyminisiteriumtól s ezen felirat másolata Bars megye alispánjához hasonló felirattal való pártolás céljából áttessék.

— **A tekézők adományai.** A selmeczbányai tekéző társulat az évi közgyűlésében elhatározta, hogy a keletkezőben levő árva- és szerethetaz alapjára 10 fítot adományoz. Ez adományt Arthold Géza társulati elnök átadta a város tanácsának.

— **Az anyakönyvi hivatalok berendezése** különösen pedig alkalmas helyiségek szerzése nagy gondot adott városunk tanácsának, főképen a külutczákban. No de a nehézségek le vannak már küzdve s most nyert berendezést a steffultói anyakönyvi hivatal is és pedig az István-aknai levert koresmaépületben. Bélabányán szintén koresmaépületbe helyezték el az anyakönyvi hivatalt. Halhatatlan Petőfink természetesen talála azt (l. a Csárda romjai) hogy az Istenházából szárm. Miért ne? ez is, az is a léleknek szál enyhéül. Mi sem ütközhetünk meg azon, ha most a esárda avattatik fel istenes tények színhelyévé.

— **A Zmeskall alap kamatja** ez évben a selmeczbányai menyessékek között osztották ki, illetve iteltetett oda kettőnek; egy r. k. és egy ev. vallásúnak. A jutalmazottak; Urbancsek Emilia, férj; Mikusa Jánosné, és Zuffa Albina, férj Lichy Samund. Az idén feltűnően sokan pályáztak az 1894-ik évben egybekelték közül, többen is megérdemelték volna a jutalmat, de sajnos a város tanácsának csak a két 85 fítos díj alótt rendelkezésére, s így csak két józaváló menyesséke részesülhetett a; nemes lelkű alapító jötevény hagyományában. Midőn e jutalom kiosztásáról ezennel referálnak, önkénytelenül az a kérdést adja ajukunkra a jelesek iránt táplált kegyelet, vajjon tudják-e, hogy dehog tudják azt; Ép ezért megmondjuk nekik. Zmeskall Gábor, városunk egykori polgármestere, a nemes emberbarát, a ki az állatvédelemnek városunkban és vidékén első apostola volt, ott nyugszik az evang. temetőben. Keressék fel a jutalmazottak jötevéjöknek efiledett sirlalmát s buzgó imát rebegye el hamvai fölött, óhajljuk, hogy új erőt nyerjenek a hosszú élet megpróbalatása ellen olyan erkölcsös élethez, a melyt az alapítvány nekik előir.

— **A gyümölcsfa tenyésztéséről,** melynek ügyében Szitnyai József polgármesterünk kezdeményező intézkedéseket léptetett életbe, a következőket mondja e havi polgármesteri jelentés; az ideiglenes minőségben alkalmazott illetőleg a gyümölcsfatanyésztéssel megbízott kerlesznek működése szempontjából bejelentem, hogy az anyári időszakban reaja bizott teendőket pontosan teljesítette, s úgy a gyümölcsfatanyésztés, jelesül a belvárosi fásalkák rendszeres kezelése, valamint az útszéllek befásítása körül deseretes buzgósejt fejtt ki; továbbá, hogy a nagy szünidő alatt 30—35 helybeli elemi s középiskolai tanuló számára nyári tanfolyamot rendeztem be a kertészet s gyümölcsfatanyésztés ismereteinek gyakorlati terjesztése céljából; s örömmel konstátalom, hogy ezen intézkedés felette hasznosnak s a jövőben oszerűen fejlesztendőnek bizonyult; az ősi munkálatok befejeztél s a telen át azon ezelnak megvalósítására kívánok törekedni, hogy valamennyi belvárosi elemi iskola felsőbb osztályában a gyümölcsfatanyésztés elméletére rendszeres tanfolyam nyitassék, mire vonatkozó részletes javaslatomat a legközelebb terjesztém elő. Ezzel kapcsolatban, illetve az előadottak illusztrálására felmentjük azt, hogy a tanulók, a kik a fent hivatkozott tanfo-

vevőben részt vettek, a mellett, hogy egészségüknek a kerti foglalkozás, a szabadban való mozgás sokat használt, megtanulták a csabakkal való bánásmódot, a szesztest, sőt mindegyikük tekintélyes számú facsemetét mutathat föl, melyet a város talaján szemezve, mintegy tanjáj fehében a városnak fizetett. Igazán hála-lásak lehetnek a szülők polgármesterünk és kezdeményezéséért, mely lehetővé teszi azt, hogy jövő alkalommal még többen vehetnek részt a tanfolyamban, még több kértetési ismeret sajátítva el a maguk és városuk hasznára.

— **Játékok.** Középtanodáink ifjúsága már két ízben vonta magára e hóban játékaival a közönség figyelmét. E hó 22-én d. u. 4—6 óra között láttunk egy vig csoportot a tornahelyiségben játszani. 25-én pedig a lyceum 7-ik és 8-ik osztálybeli tanulói küzdöttek a babéért, ifjú hévvel. Ekkor egyebek között a következő labdajátékok játszóttak: helyből hajítást, következő labdajátékot, légben hajítást, ütással hajítást. Kiváló kedveléssel játszóttak a tanulók a „tolvajúzó”, a „fehér- és fekete” játékok. Csak rajta! folytassák a test és kedély nevelését!

— **Elhaltak.** 206. Karvay Erzsébet 6. éves r. cath. veselőb. 206. Vinásch Ferencz 51. éves r. cath. Phthisispulmorum. 207. Szlovik szől.: Skót Mária 36. éves r. cath. s. orvadás. 208. Gregus szől.: Kánik József 40. éves r. cath. Kimerülés. 209. Rozenzeveg Henrig 48. éves izraelita fűdőgyulladás-hzták. 210. Chantka Margit 1. hetes a: evang. Gyengeség 211. Lapták Vilmos 7. hetes r. cath. Enterokatareh. 212. Dobó Aranka 4. hetes r. cath. s. orvadás. 213. Péch Antal 74. éves r. cath. szívzélhüdes.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása. Vörös lőre e héten is kevés forgott, mert a jelenlegi árak mellett a termelőknek nem igen van kedvük az eladáshoz. Mihelyt az erdélyi termés piacra fog kerülni, ennek híhefőleg szilárd irányzat és áremelkedés lesz a következménye. Luczerna e héten nem igen lett ajánlva és ez a kevés is csak kisebb tételekből állott. Őszi vetésre való magvaknak, búkkönynek, borsónak, mustárnak stb. jó kelendősége van.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapesten:	
Őszi búzsa	6.50 ft
Őszi búkköny	8—8.50 "
Homok-búkköny	14—15.50 "
Biborhere	18—20 "

Irodalom.

II. Rákóczi Ferencz.

— Történeti Regény. —

A fővárosi hírlapírói kar egyik régi és kitűnő tagja Boross Vilmos, — kinek történeti művei száz és száz ezer példányban forognak a magyar nép kezén — nagy meglepetést szerzett a magyar nemzetnek Csöndben, minden előzetes hírosztelés nélkül felkutatva és összegegyítve a nagy Rákóczi Ferenczre és korára vonatkozó összes adatokat és ezekből egy olyan történeti regényt írt, melyet minden magyar ember örömmel üdvözöl és egyik legbecsebb és legkedvesebb könyvének fog tekinteni.

Ilyen lelkiismeretes hűséggel, hazafias lelkesedéssel és zamatos magy irállyal írt történeti regény cizidetek óta nem jelent meg a magyar könyvpiacon.

Boross Vilmos, II. Rákóczi Ferencz' ezimű regénye egy új kultusz fog teremteni, a Rákóczi-kultusz, s ha ezen eszme, melyet komoly akademikusok és publicisták esztendő óta vitatnak, testet ölt, vagyis: ha a magyar nemzet szíve most megdöbben és végre sikeres mozgalmat indít, hogy Rákóczi Törökországban parladó hamvai hazahozassanak, kétségtelenül Boross Vilmos érdeme.

De érdemül tudjuk be Boross Vilmosnak azt is, hogy „II. Rákóczi Ferencz' ezimű regényével, mely a magyar népek van ugyan száruva, de a mely irodalmi becsénél fogva a legkényesebb ízlést is kielégíti, halalos csapást mert a gombamódra elterjedve volt rémregények, melyeknek egyetlen pusztítója hazánkban hosszú évek óta Boross Vilmos volt.

E regényben II. Rákóczi Ferencznek, a nagy szabadsághősnek és kortársainak dicő-ögleljes, szomorú és viszontagságos élete körül az olvasó elé, látja Rákóczi edes anyjától, a hős Zrínyi Ilonától elszakítva a jesusiták kolostorában; látja Rákóczi hő szerelemre gyulladni a lilomszélidőség, bátorlelkű és fenkölt szellemű Darmstadt Magdalená hercegnő iránt, kitől I. Lipót eszárú könyörtelen neje, Eleonóra, elszakítja; látja Rákócziakat a hesseni fejedelem leányával, Amáliá hercegnővel kötött házasságát és nyugodt családi életet, melyet feldúl a kaján ellen és börtönbe hurczoltatja az ifjú férjét.

Látja és élvezi e regényben Darmstadt Magdalená hercegnőnek, a császárné által holtak hírsz-

telt, elhagyott menyasszonyának, önfeláldozó szerelmét emberfeletti és csakis a szerető szív által vezérelt bámulatos működését az udvarnál, csatákban és börtönökben, — Rákóczi és a magyar szabadság érdekében.

Rákóczi Ferencz fogsága és szabadulása a bécs-újhegyi börtönből, — véres csatái, — hőstettei, — fényes udvara, — tábori élete, — generalisainak és kuzczainak víztérsége, — a magyar szabadság ügyének felragyogása és elbukása, Rákóczi Ferencz szerencse csillagának aláhanyatlása, — Rákóczi utazásai Olasz, Francia-, Német-, Angol-, Lengyel- és Oroszországban, — bujdosása törökföldön, sívár, örömtelen és remete élete a száműzetésben, valamint szomorú és gyásos halála részletesen, rendkívül érdekesítő módon és költői szépséggel vannak megírva a jelen műben.

Mindaz azonban csak egyikrészt képezi Boross Vilmos nagybecsű munkájának.

„II. Rákóczi Ferencz' ezimű történeti regényében Zrínyi Ilonának, a munkási vár világhírű asszonyának férjének, a hírneves Tökölly Imrénének; gróf Beresényi Miklósnak, báró Karolyi Sándornak, Bottlyán Jánosnak Rákóczi vitéz hadvezérének; Mikos Kelemennek, a költőnek, Rákóczi Juliának, a fejedelem nővérének, I. Lipót és I. József királyoknak, a ravasz gróf Kollinics Lipót bíbornoknak, a kegyetlen és vérszopó Caraffa Antal és Heiszter eszárú tábornokoknak Czinka Pannának, a szép cigányleánynak, ki hegedű-jének varázsszával a fejedelem szerelemre, táborát pedig hősi tettekre ragadta, nemkülönben Rákóczi Ferencznek több nevezetes kortársainak élete és tettei, ugyszintén XIV. Lajos francia királynak, Rákóczi rokonának és barátjának káprázatosan fénylő udvara is megörökítve vannak.

Különösen elragadóan szép részletek II. Rákóczi Ferencz, Magdaléna és Amália hercegnők, gróf Beresényi Miklós, Mikos Kelemen, I. József király és Czinka Panna szerelmi történetei s a milyen remek részletek ezek, éppen olyan idegrázóak Caraffa és Heiszter tábornokok iszonyú vérgerejesi Magyarországban.

A szív és lélek minden öröme és gyönyörűsége, minden borzalma, rettegése és szomorúsága benne van e történeti regényben.

Ez a mű megantit hazát és hitvest szeretni, hazáért és szerelmért élni, szenvedni, áldozni és meghalni!

A regényt Székely Aladár budapesti könyvkiadó adta ki, nagy gondnal és költséggel. A mű rendkívül díszes színes borítékú füzetekben jelenik meg hetenkint 2-szer. A füzeteket Madarász Viktor és Benzur Gyula hírneves festőművészek képei díszítik. Egy-egy füzet ára 12 kr., mely hallatlan csekély árat alig merték leírni. Megrendelhető minden könyvkereskedőnél valamint a kiadónál: Székely Aladárnál, Budapesten Erzsébet-köri 32. szám alatt.

— **Ezer év meseköltése.** Benedek Elek nagyszabású könyvéből, az egyelőre öt kötetre tervezett Magyar Mese- és Mondavilágból, tudvalevőleg már megjelent a harmadik kötet. Most már a negyedik kötet füzetek jelennek meg egymásután s így bizonyos, hogy a milleniumra megjelenik mind az öt kötet. Legutóbb 5 füzetet kaptunk egyszerre (29—33), tele szebbnél szebb mesékkel és mondákkal, melyeket Benedek az ő páratlan mesemondó talentumával oly megkapóan mesél el, hogy nemcsak a gyermekvilág, de a nagyközönség is nagy lelki gyönyörűséggel olvashatja azokat. Ezekből a mesékből megtanulhatja az új nemzedék a tiszta szép magyar nyelvet s a mi különös előnye a könyvnek, hogy pedagógiai szempontból is bátran adható a gyermekek kezébe. Maga a kultuszminiszterium is mindegyes kötetből több száz példányt rendelt az állami iskolák részére, s alig lehet találni művelt családot, hol a Mese- és Mondavilág meg ne volna. A Magyar Mese- és Mondavilágot az Athenaeum adja ki díszszel. Minden kötetben száznál több eredeti illusztráció van Széchy Gyulától. Egy-egy kötet ára 3 ft., de megrendelhető füzetben is. Az öt kötet 50 füzetre oszlik s egy-egy füzet ára 25 kr., 10 füzet előfizetési ára 2 ft 50 kr.

A közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Feljelhetetlen jó atyánk, nagyatyánk illetve testvérünknek Péch Antalnak elhunytával nyilvánult részvétet képtelenek vagyunk egyenként megköszönni.

Fogadják azért mindazok, kik a temetésen résztvettek és a gyászoló család iránt másként is szívességet és részvétet tanúsítottak — ez uton legmélyebb halánkat és köszönetünket.

A gyászoló család.

Nyiltter.

Foulevard-selyem 60 krtól 3 ft 35 krig méter-kint — japán, kínai, s a t. a legújabb mintázzal és színekben, 4 m. fekete, fehér és színes. Henneberg selyem 30 krtól 14 ft 65 krig méter-kint sín, csikos, kockázott, mintázottak danasztót s a. t. (mint egy 240 küllőből minőségben és 2000 szín és mintázattal s a. t. postabér és vámen-tesen — hazhoz szállítva és mintákat küld postafordultával; Henneberg G. es. k. udvariszállító selyemgyára Zurichben. Szajvoza címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven itt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Hirdetések.

A kőbányai

királysörfozó részvénytársaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sör gyártmányainak elárúsítását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márcziusi, Korona és Bajorsör

elnevezéssel hordókban és palackokban hozza forgalomba. Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó

gyümölcsfajtványok.

Szpiska Mihály hodrusbányai néptanító-nál ez ősi ültetéshez 300 drb. szabad növényű 1—2 m. magas, 2 éves s gazdag gyökerű alma- és körte-ajtvány eladó. — A csemeték felvidékünkre ajánlott finom esemege-fajokból állanak s hiteles nével ellátva. Drbjá 30 kr.

DIVATCZIKKEK!

Van szerencsem a n. é. hölgyközönségnek becses tudására hozni, hogy bécsi és budapesti bevasárlásaimat bevégezve visszaérkeztem és magammal a legújabb párisi és bécsi

model-kalapokat

dús választékban hoztam; továbbá ajánlom nagy raktáromat a legújabb sapkák, karmantyek és gallérokban minden szőrméből a legszebb színekben, továbbá nagy választékom van finom bőr és kötött keztlyáskban, téli kendők, harisnyák, Jäger-féle ingek, női-, férfi- és gyermek- tölizcipők, fűzőkben.

Féhneműek, legjobb gyermekruhák, kabátokk hozzávaló sapkákkal.

Legújabb férfi divatczikkek, partúmek, szaffran és párisi hölgyor, hajtűk, és legfinomabb

nürnbergi áruk.

Női kalapok átalakításul elfogadtatnak jutányos feltételek mellett.

Gyászkalapok 3 óra alatt elkészülnek. Midőn a n. é. közönség becses partfogását kérem, ígérem, miszerint iparkodni fogok tisztelt veivómet olesőn és jól kiszolgálni, s kérve, hogy becses látogatásukkal nagy és szép választékomról, áram olcsóságáról személyesen meggyőződést szeresszi kegyeskedniök, maradtam tisztelettel

Herzog M.
divatár-kereskedő.

MACK fele DUPLA — KEMÉNYÍTŐ

A leggyorsabb és legbiztosabb mód galle-
rokat, kézelőket stb. esekoy fűrészt
egy keményíteni, ha az
oly szepek, mint ha jéak volnának,
kizárolag abban áll, hogy
Mack dupla keményítőjével
keményítjük ezeket.
Aki egyszer használt, mindig csak ezt al-
lalmazza. Mindent kapható 3. 10 és 20 kraj-
cárs kartonokban. Forrárt
osztály magyarországi részét: **Voith Gottlieb, Bécsben III. 1.**
Egyedule gyártója a feltaláló: Mack Henrik, Ulm a. D.

Biztos szer, a gallérokat, kézelőket stb. egy keményíteni, hogy úgy néznek ki mintha újak volnának. — Tekintettel azon követelményekre, melyeknek mai nap a fehérneműnek fényesség és me-revségre nézve meg kell felelni, az egyszerű rizs-keményítőt különféle pótszerek — mint főtt boria, gummy, viasz stb. — hozzáadása által iparkodnak a mosónők javítani, a mi azonban csak gyakorlat és tapasztalat útján érhető el. Ez az oka, hogy sok háztartásban folytonos a rosszul sikerült keményítés miatti panasz. De a keményítés mindenkor biztosan pompásan sikerül, ha Mack kettős keményítővel történt, mely megbízható és hasznalatra teljesen elkészített keményítő szer, a mely továbbá a szűk-séges pótszereket, ugyszintén a fényítésre szolgáló anyagokat kellő arányban tartalmazván, lehetővé teszi, hogy gallerok, kézelők stb. rövid idő alatt egy keményíthetők, hogy ujaknak tűnnek fel.

AUER-fele IZZÓGÁZ.

A jelenkor legolesőbb és legjobb világítója.

Felényinél több a megtakarítás, mint az Argand-fele és pillangó lángnál.

Izzógáz világa lényegesen világosabb mint közönséges gázlángé, vagy a villany világításé, a mostaninál kevesebb lángra van szükség.

Izzógáz majdnem semmi hőt sem ad és nyugodt, kellemes, a szemnek jól eső fényt szolgáltat.

Izzógáz négyszer oly nagy fényt idéz elő, mint egy Argand-lámpa.

Izzógáz egyetlenesben terjeszti szét a fényt mint más gázlángok.

Izzógáz nem ad füstöt és kormot, a takarók nem feketednek meg, a díszítések mit sem szenvednek, a lég tiszta és egészséges marad.

Izzógáz változtatás nélkül alkalmazható gáz-csillárakon, fali lámpákon stb.

Egy lámpának (izzótest és cylinder) a mérsékelt ára a felszereléssel együtt 5 frt 30 kr.

Magyar izzóvígítási részv.-társ. Budapest.

500 frtot adok azon tődobajban

szenvedőnek, a ki a világhírű u. n. Maltosen-Præparat-tól, ha ezt hosszabb ideig élvezi, biztos gyógyulást, vagy legalább cnyhülést nem érez. Köhögés, rekedtség, asthma, tüdő- és légesőbéli meghűlés stb. már néhány napi használat után megszűnik. Ezeren kitűnő eredménnyel használták, miről számos bizonyítványaink vannak. E gyógyszerek árusítása minden államban engedélyezve van és betegek igazolt vagyontalanság esetén ingyen kaphják e præparatumot. Ára 3 üvegnek 3 frt. 6 üvegnek: 5 frt, 12 üvegnek: 9 frt. **Albert Zenkner, Erfinder der Maltoserpræparate, Berlin S. O. 26.**

Első selmezbányai temetkezési vállalat.

A gyász óráiban, midőn a fájdalom amogy is lesújtja a hátramaradt családtagokat, a temetkezési vállalat van hivatva a drága halott temetése rendezésével járó gondoktól az őket megmenteni.

E hivatásnak töle telhetőleg igyekszik az első selmezbányai temetkezési vállalat

a n. é. közönséggel szemben megfelelő, tisztelettel ajánlván fel szolgáltatát a következő feltételek mellett:

I. osztályu temetés	450 frt.
II. " " "	340 " "
III. " " "	230 " "
IV. " " "	100 " "
V. " " "	75 " "
VI. " " "	23 frt.

12 éven aluli gyermekek számára fenti áraknak fele számítatik.

Maradok tisztelettel
Matzán Ferencz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Selmezbánya városa és környékére képviseletünkkel

ALTMAN IMRE urat

városi levéltárnokot biztuk meg, kit felhatalmaztunk társulatunk részére a biztosítás minden ágazatában ügyletek felvételére, és kérjük a n. é. közönséget, hogy nevezett képviselőnket támogatni és b. bizalmával megajándékoznai sziveskedjék.

A cs. és kir. szab. Adriai biztosító társulat magyarországi osztálya,
Báro Podmanitzky Frigyes **Lichtenberger**
1—3 intőző. vezérítőkár.

Párisi

Gyönyörű fény-nyomatú színes képek, egyszerű öltözetek párisi ízléssel.

Legújabb kézimunkák.

Takarékosság ízlés mellett.

csak „Párisi Divat” egy évre 8 frt, fél évre 4 frt, negyed évre 2 frt.

Legszébb magyar divatlap.

Divat

szépségrajzok, kézimunkák, illusztrált regények.

Balti menyasszonyok

Angol costur

Kimerítő magyar

„Párisi Divat” a „Pesti Hirlap”-al együtt egy évre 18 frt, fél évre 9 frt, negyed évre 4.50

Mutatványszámokkal szolgál a „Pesti Hirlap” és „Párisi Divat” kindohivatala váci-körut 78.